

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk

A tartalékosokról

mindennap más és újra más hírt kapunk. Egyik nap azt mondják, hogy alig egy-két hét múlva valamennyit hazaengedik, a másik nap meg újra azt hirdetik, hogy korai még a hazabocsátás híre, mert lehet, hogy még őszig is benntartják őket. Ma meg már azt halljuk, hogy hazaküldik már a most bentlevőket, de helyökbe ugyanannyi tartalékost hívnak be újra.

Szegény tartalékosainknak beh meg is kell szenvedniök azért, mert nagyhatalom vagyunk és e nagyhatalom diplomáciája olyan — ügyetlenes olyan lelketlen.

Nincs az istennek az a diplomáciaja, mely megtudna bennünket győzni arról, hogy helyes volt az Albániáért való az a nagy berzenkedésünk, melynek folyamánya tartalékosainknak még most is a a déli határokon való szenvedése. De hát így kívánta ezt a nagyhatalmi hóbort s mi, szegény, nyomorult magyar nemzet, akarva, nem akarva, részesei vagyunk ennek a buta hóbortnak.

Ömölhetett volna akár folyamódra is a magyar fiuk vére a kopár balkáni sziklák közt, nekünk, magyar nemzetnek még se lett volna abból a háborúból sem erkölcsi, sem anyagi hasznunk. Nem egy csipetnyi s nem egy fillérnyi se.

Ilyenkor tűnik csak ki igazán a mi helyzetünk borzasztó, siralmas volta. A kutya se kérdezte tőlünk most sem, ebben a borzalmas külpolitikai helyzetben, hogy hát mi mit is szólnak ehhez az egész komédiához? Akarunk-e, vagy nem akarunk mi is háborút? Óhajjuk-e, vagy nem óhajjuk? Érdektünkben áll-e, avagy nem, hogy akár Skutarival, akár az egész Albániával, mi is történik hát? A szövetséges balkániaké lesz-e Albánia, avagy az — albánoké s helyes-e, vagy nem helyes, hogy az öreg Nikita börze-manipulációja kedvéért szinte vért izzadunk?

Senki, de senkise kérdezett bennünket, senki, de senkise hallgatott volna ránk, mégis mi voltunk legelől most is a nagy táncban. A minden erőnket kiszívó, vértfagyasztó, lázas komédiának mi voltunk mégis a legelső sorokba odaállított figurái.

Nem azért, mert mi is így akarunk, hanem éppen azért, mert vittek bennünket. Határoztak most is felettünk s nélkülünk és vittek bennünket mindnyájunkat, akaratunk nélkül a népek vágóhídjára. Nem

a mi parancsolóink akaratán, csupán a mindig buta, de most az egyszer okossá lett véletlen mult, hogy a vágóhídon meg nem kezdődött s végbe nem ment a nagy öldöklés, a gonosz mészárlás is.

Ura elmúlt s most még újra így szabadultunk a teljes megsemmisüléstől.

Most már azt akarnók, azt óhajtanók, hogy ami erőt veszítettünk a hosszú, nagyon hosszú háborus készülődés alatt, minél előbb visszanyerjük minden erőnket. Azt akarnók, ugy óhajtanók, hogy ezer jó fiainkat, most is hiába kinyorvadnak nehéz fegyverek alatt s akiknek családjaik itthon éhesek s rongyosak, mert nincs velök az erős istápoló kéz, azt akarnók, ugy óhajtanók, hogy fiaink mielőbb lehánynak a katonai mundért, ott hagyják a császár szolgálatait s hazajönnének családjaik közé. Így akarnók, így óhajtanók.

De eddig se halgattak az akaratunkra, eddig se vették észre az óhajainkat, most is hiába kinyorvadunk s panaszkodunk, benntartott tartalékosainkat csak nem akarják hazaküldeni.

Van-e képviselőházunk, van-e kormányunk, akik nevünkben és sürgős érdekünkben szavukat halatnák? Van kormányunk, de ez nem mi értünk van, nem a mi érdekünkben él s nem értünk dolgozik. Ez a kormány ellensége annak, ami csak érdeke ennek a nemzetnek. S minél nagyobb, minél életbevágóbb a mi érdekünk, ez a kormány annál makacsabb, annál cinikusabb ellensége ez érdekeknak. Ellensége ez a kormány a magyar nemzetnek.

Képviselőházunk meg ez ellenségünk hűségét szolgálja. Vele együtt nekünk szintén — ellenségünk.

Se kormány, se képviselőház, — mely mindkettő csak Tisza István magántársasága s Tisza István önző örületének áldozó részese — semmit, de semmit se tesz a tartalékosokért se.

Akik tennének, a valódi magyar nemzet igazi képviselői, a mai ellenzékiek, azokat Tisza gárdája karddal s fegyverrel verette ki az ország házából s beléjük fojtat minden óhajt s minden akaratot.

Borzasztó helyzet, amikor egész sorsát ennek a nemzetnek csupán a munkapárt és a buta véletlen intézik. Egyik éppen úgy, mint a másik, gonosz ellenségünk.

Ezeknek az uralma alatt vérzik ez a nemzet s ezek, egyedül ezek, lelketlen okozói annak, hogy még most is szenvednek s szenvednek

sok ezerre meő tartalékosaink s azok családjai az egész országban!

Vajjon ez a nemzet egy emberként mikor áll már talpra, hogy felugra s elpusztítsa ez ellenségét, minden bujának s bajának lelketlen okozóit?

Lelkünket szorongató s torkunkat fojtogató réma fájdalomunk s panaszunk helyébe mikor lép már ennek a nemzetnek nem a szavakban, hanem a tettekben való igazi ereje?

kp.

Uj háboru előtt.

Szerbia provokálja Bulgáriát.

A szerb és bolgár konfliktusban döntő fordulat állott be. Spalajkovics dr. szerb követ a Gesov-kabinetnek nemsokára át fogja adni a szerb kormány jegyzékét, a melyben Szerbia kijelenti, hogy kénytelen ragaszkodni a Bulgáriával kötött szerződés revíziójának követeléséhez és Ó Szerbia és Macedónia ama részeinek bekebelezéséhez, a melyeket csapatai jelenleg megszállva tartanak. A szerb kabinet elvárja, hogy Bulgária mérlegelve azokat az áldozatokat, a melyekkel Szerbia a bolgárok által elért sikerekhez hozzájárult, méltányolni fogja Szerbiának ezt a megmásíthatatlan álláspontját.

Beavatott körök értesülése szerint ezt a jegyzékét Belgrádban tartott több órás miniszteri tanácskozás után juttatták a szerb követhoz. A miniszteri tanácskozás hétfő éjjel volt és a szerb vezérkar főnöke Putnik tábornok Úszkútból Belgrádba utazott, hogy részt vehessen rajta. Péter király, a ki köszvénye miatt ágyban fekszik, nem vehetett részt személyesen a tanácskozáson, telefon útján azonban mindig értesítették a vitáról és végül is a király hozzájárult a Pasics miniszterelnök által előterjesztett jegyzékhez.

A szerb kormány határozatai a követek körében nagy feltűnést és mélyreható izgalmat keltettek. A jegyzék a szerb katonai párt eklatáns győzelme, a melynek az élén Sándor trónörökös áll. Itt az utolsó percig azt hitték, hogy Szerbia engedni fog és a meglepetés annál nagyobb, mert azt hiszik, hogy a szerb kormány ezeket a határozatokat talán Oroszországgal hallgatólagos beleegyezésével, de mindenesetre Hartvig belgrádi orosz követtel egyet-

értően hozta. A szerb katonai párt alkalmasnak találja a jelen pillanatot a Bulgáriával való leszámolásra, mert Bulgáriát ebben a pillanatban minden akcióra képtelennek tartja és más részről számít a görögök magatartására. A követek körében kijelentik, hogy Szerbia mostani magatartásával provokálni akarja Bulgáriát és hogy Bulgária nem fog késlekedni, hogy Belgrádban félre nem érthető választ adjon. Nacionálista részről nagy szemrehányásokat tesznek Oroszországnak és azt mondják, hogy Oroszország most a szerbek által akarja Bulgáriát megbüntetni azért, hogy bizonyos pillanatokban megtagadta az engedelmességét.

A Mali Journal kijelenti, hogy elérkezett a pillanat a nagyszájú Bulgáriával való leszámolásra. Tovább nem lehet késlekedni azzal, hogy Bulgáriára döntő csapást mérjenek. A lap közli egy Görögországgal és Romániával Bulgária fősztása végett kötendő szövetség tervét.

Bóna Pál rendőrkapitányt felfüggesztették.

A polgármesterrel újból gorombáskodott.

Ma délelőtt Galambos Ignác dr. polgármester irásbeli határozattal, melyet alább egész terjedelmében közlünk, Bóna Pál dr. rendőrkapitányt állásától felfüggesztette és harmadrész fizetésének élvezetére szorította.

Bóna rendőrkapitány ellen már folyik egy jogerős fegyelmi vizsgálat azért, mert a polgármesternek az engedelmességét megtagadta. Tegnap egy fegyelmi feljelentés folytán akarta kihallgatni, azonban Bóna a vallomást megtagadta, sőt a polgármesterrel szemben tiszteletlenül viselkedett és gorombáskodott. A polgármester arra az álláspontra helyezkedett, ha ő mint hivatali alantas közeg így bánik a felelősével, akkor bizonyára az előbb, mint rendőrbíró elé járuló közönséggel sem bánhatik kegyes kézzel s miután ilyen címen már folyik ellene fegyelmi eljárás és legutóbb a képviselőtestület is fegyelmit rendelt ellene, a polgármester szükségesnek és helyén valónak találta, hogy hivatalos működésétől felfüggeszesse s a határozatnak ezt a részét végrehajtsák, tekintet nélkül arra, hogy a fegyelmit elrendelő határozatot a felfüggesztett

Klein Gábor dohány és szivar
! különlegességi árudájában !

„Marchand” hüvely

dobozonként 24 fillérért kapható.

alkapitány megfellebbezi-e vagy sem.

A határozat így szól:

6584—1913. Makóváros polg. hiv.

Jegyzőkönyv Takács Pál és Inokai Mihálynak fegyelmi feljelentése tárgyában.

Határozat:

Dr. Bóna Pál rendőr alkapitány ellen az 1886. XXII. t. cikk 90. §-a pontja alapján a fegyelmi eljárás elrendeltetik és ugyanazon törvény 93. és 109. §-a alapján hivatalától fel függesztetik és fizetésének egyharmad részére szorítottatik, — azzal, hogy a felfüggesztés és fizetése két harmad részének beszüntetése felebezés esetén is végrehajtandó. Ehhez képest utasítottatik Rákossy Gyula rendőrkapitány, hogy nevezettől hivatalát azonnal vegye át, ennek megtörténtéről ide jelentést tegyen, valamint előterjesztést tegyen a netán szükségesítendő helyettesítést illetőleg is.

Dr. Bóna Pál rendőr alkapitány fizetésének egyharmad részére szorítottatik, fizetésének kétharmad része mai naptól beszüntetik, utasítottatik a főpénztári tisztség, miként további rendelkezésig nevezett fizetésének egyharmad részét szolgáltatassa ki.

A fegyelmi vizsgálat megejtése és foganatosításával Gera Sámuel városi főjegyző megbízatik.

Indokok:

Takács Pál és Inokai Mihály makói lakosok panaszt emeltek a makói rendőrségnek személyileg meg nem nevezett tisztviselői és rendőrei ellen azért, mert folyó évi március hó 19-én a piaci tejevizsgálat alkalmával nejeiket jogtalanul letartóztatták, rendőrileg a rendőrséghez kísérték és ott személyes szabadságuk jogtalan megsértésével minden jogos indok és törvényes alap nélkül, egy egész délelőtti rendőri felügyelet alatt, tehát fogva tartották és az előttük ismeretlen rendőrközegek ellen a fegyelmi eljárás elrendelését kérelmezték.

A panasz az ügy állás megvizsgálása és kiderítése és amennyiben az érvényben levő fegyelmi szabályzat szerint az intézkedési jog a rendőrkapitány hatáskörébe tartoznék — megfelelő intézkedés végett Rákossy Gyula rendőrkapitánynak kiadott azzal, hogy az eljárás eredményéről a polgármesternek jelentést tegyen. A rendőrkapitány ismételt felhívás dacára a panaszt és ügyállást meg nem vizsgálta, se pedig megfelelő intézkedést nem tett, hanem az iratokat azon egyszerű jelentéssel küldte vissza a polgármesternek, hogy a panasz alappal nem bír, miután a rendőrség tejevizsgálatnál a 38286/1896. számú miniszteri rendelet értelmében járt el, — első jelentésében jelezte, hogy ha a polgármester fegyelmi vizsgálatot tart szükségesnek, ez csak az eljáró dr. Bóna Pál rendőralkapitány és Borka István rendőrbiztos ellen rendelhető el, — mint akik az ügyben eljárának.

Miután egy konkrét panaszt egy egyszerű rendőri jelentéssel elűzni nem lehet s mert mindenki joggal megkövetelheti, hogy panasz legáltalában is alaposan és gondosan megvizsgáltsék és az igazságnak megfelelő érdemi határozattal elintéztessék, — és mert az afeletti vita felvetése és elintézésével, hogy a rendőrkapitány a polgármester meghagyásának megfelelően tartozik-e? az ügy elintézését késleltetni célszerűnek nem mutatkozott: A rendőrkapitányi jelentés beérkezése után a polgármester maga volt kénytelen a panasz megvizsgálását és a

tényállás kiderítését eszközölni. E célból határozatilag elrendelte a panaszosok személyes, valamint a rendőrkapitányi jelentésben megnevezett dr. Bóna Pál rendőralkapitány és Borka István rendőrbiztos kihallgatását és annak foganatosítására a mai nap délelőtti 9 óráját kitűzte, szabályos módon megidézte arra a most megnevezetteket és panaszosok jogi képviselőjét, dr. Espersit János ügyvédet.

Az idézés folytán meg is jelent dr. Bóna Pál rendőralkapitány, azonban a kérdéssel feltevése után kijelentette a kihallgatásokat eszközöző polgármesternek, hogy ő a szóban forgó ügyről szíveségből felvilágosítást ad ugyan, de kihallgatásra rendelkezésre nem áll. S midőn a polgármester figyelmeztette, hogy itt hivatalos eljárásról lévén szó, töle nem szíveség, hanem a feltett és felteendő kérdésekre köteleességszerű válasz és felelet igényeltetik, semmivel sem indokolható makacs ellenállás dacára és indolenciával, még hozzá kihívó modorban is, kijelentette, hogy kérdéseimre nem válaszol és a választást megtagadja.

Dr. Bóna Pál rendőralkapitánynak a polgármesterrel, tehát első sorban hivatalfőnökövel szemben tanúsított engedelmessége, kihívó, dacos és a köteleességszerűt és tudat teljes hiányára való eljárása oly köteleességszerű képez, amely fegyelmileg megtorlandó és épp ezért ellene a fegyelmi eljárás elrendelendő volt.

Mivel pedig nevezett rendőralkapitány ellen hason, a polgármesterrel szemben tanúsított engedelmesség, kihívó magaviselet és ez által elkövetett köteleesség, mulasztás miatt — felsőbb hatóságilag is jóváhagyottan — 3947/1913. szám alatt fegyelmi eljárás van folyamatban és mert Makóváros képviselőtestülete e hó 13-án tartott közgyűlésén 197/1913. kgy. szám alatt ellene — a közvélemény általános kifolyásaként — fegyelmi eljárást rendelt, mert kellő higgadság, meggondoltság és úgy lehet felfogás hiánya miatt a rendőri, főleg a kihágási ügyek önálló vitelére képesnek nem tartja és mert komolyan át nem gondolt eljárása által a polgárságot egész az elkeseredésig zaklatja — és mert ily körülmények között a rendőri ügyeket állami szempontból is kívánatos módon és a közrendnek megfelelőleg, de mégis a polgárság megnyugvására kezelni képtelen.

Eme három rendbeli fegyelmi eljárás, a fegyelmi vétségek halma és súlyossága az ügyállások minden befolyástól mentes kiderítése és megállapíthatása, főleg pedig a rendőri ügyek helyes és közmegnyugvást kelő ellátásának biztosítása, valamint az, hogy egy saját felettes hatóságával szemben engedetlen s egész a tiszteletlenségig következetesen kihívó modoru tisztviselőtől az ügyfelekkel köteleességszerű, ildomos bánásmód, érintkezés és a rendőri ügyeknek a fegyelmi eljárás alatti elfogulatlan ellátása nem várható, — a felfüggesztés a fizetésének egyharmad részére szorítását, — utóbbi a helyettesítési költségekre is tekintettel, indokoltá teszi.

Ezen határozat ellen 15 nap alatt a polgármesteri hivatalban beadandó fellebbezéssel lehet élni.

Miről a képviselőtestület, Rákossy Gyula rendőrkapitány, dr. Bóna Pál rendőralkapitány, az összes ügy-

iratok kiadása mellett Gera Sámuel főjegyző, a főpénztári tisztség és a számvevőség értesítettek.

Makón, 1913. évi május hó 14. napján.

Galambo Ignác,
polgármester.

A városi adóhivatal ujjászervezéséhez.

— Reflexió. —

A „Makói Hírlap” tegnapi számában „A városi adóhivatal visszafelődése” cím alatt egy városi képviselő bírálata alá veszi a kiosztott szervezési szabályrendeletnek az adóhivatalra vonatkozó részét, károsnak és hátrányosnak tüntetvén fel, ha az adóosztály vezetése az első osztályu jegyzőre bízatik.

Kétségtelen, hogy az adóosztály vezetése egy elméletileg is képzett, hozzáértő egyénre kiirandó, nemcsak a helyesség és célszerűség szempontjából, de a törvény rendelkezésénél fogva is, — amde az I. oszt. jegyzői állást csak oly egyén töltheti be, akinek a törvény által előírt elméleti képzettsége van s akinek elméleti képzettsége ugyanolyan, mint — a diplomával bírókat nem számítva — bármely más hasonló állású városi tisztviselőé. Az pedig, hogy jegyzőnek vagy tanácsnoknak titulálják-e az illetőt vezetőt, a dolog lényegén igazán semmit sem változtat.

Nem az elnevezésen van tehát a döntő súly, mint inkább azon, hogy az adóosztályt egy életfogytiglan megválasztott minden külső befolyástól mentesített olyan egyén vezesse, akinek ne legyen oka attól tartani, hogy ha az adóbehajtásokat személyválogatás nélkül, mindenkivel szemben egyenlő módon s mérvben eszközli, egyeseknek neheztelést magára vonván, a legközelebbi tisztújításkor éppen kötelelességének, lelkiismeretes és az osztó igazság szerinti, személyválogatást nem ismerő teljesítéséért — állását vesztheti.

A szabályrendelet elkészítésére kiküldött bizottságot bizonyára ezen helyes elv vezette, amikor az adóosztály vezetését egy életfogytiglan megválasztott tisztviselőre javasolja bízni, mert ezáltal véli a mult hibáit megszüntetni és az adóknak mindenkitől egyaránt való behajtását biztosítani.

Egy másik városi képviselő.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár Május 16 Péntek Róm kath. Nep. János vt. Protestáns Pe-regrin Gör kath. 3 Május Teodoz Nap kél 4 óra 24 perckor, nyugszik 7 óra 29 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő időjárás várható: Az időjárásban lényeges változás nem várható. Sürgönyprognózis: változás nem várható. Déli hőmérséklet! 17,3 C.

Elhalasztott tanácsülés. Makóváros tanácsának ma délelőtti kellett volna megtartani rendes heti ülését, mit azonban a polgármester más hivatalos elfoglaltságára való tekintettel holnap péntekre halasztottak el.

Katonaság Makón. A cím után itélve könnyen azt lehetne hinni, hogy a katonai kormány megemberelte magát és teljesítette Makóvárosának azt a kérelmét, hogy katonaságot helyezelét Makóra, pedig a fenti cím nem ezt jelentí, hanem azt, hogy a hadtestparancsnokság

arról értesítette Makóvárosát, hogy e hó 19-én 2 tőrztiszt és 26 tiszt vezetésű 660 katonával vonul keresztül Makóvárosán és itt egy napot pihennek. A katonák elszállásolásáról már gondoskodott a katonai nyilvántartói hivatal.

Felhívás a kocsi tulajdonosokhoz. A távkocsizók május 19-én délelőtti 11 órakor érkeznek meg Szeged felől Makóra. A fogadásukra Hervey István alispán és Dr. Galambos Ignác polgármester és a makói gazdasági egyesület elnökségének vezetése mellett kocsikon mennek a lótenyésztők és gazdák a versenyzők elé Kiszomborig. Felkéri a gazdasági egyesület elnöksége mindazokat, akik érdeklődnek a kocsi verseny iránt, hogy a fogadtatás díszének emelése végett kocsijukkal hétfőn reggel 9 órára a makói szalma piacra jelenjenek meg, honnan együtt indulnak a versenyzők fogadására. Bővebb felvilágosítást nyújt Dr. Galamb Sándor az egyesület alelnöke.

Áthelyezés. A pénzügyminiszter Vég Pál pénzügyi titkár a makói függelenségi párt kiváló tagját makói pénzügyigazgatóságtól hasonló minőségben Nagyzomborba helyezte át.

A Maros folyó szabályozása. A Maros folyó hajózhatóvá tétele érdekében tudvalevőleg az erdélyi részi kamarák felírtak a miniszterhez, többek között az aradi ipar és kereskedelmi kamara is. Az aradi kamara kérelmét Csanádvármegye törvényhatósága is támogatta sőt külön feliratban kérte a minisztert a Maros folyó hajózhatóvá tételének fokozottabb támogatására. A vármegye felíratára ma jött meg egy a kereskedelemügyi mint a földmívelésügyi miniszter válasza. Mindkét válasz határozott ígéretet tesz arra nézve, hogy a Maros szabályozását a toroktól kezdve minden körülmények között lehetővé fogják tenni sőt az 1913. évi költségvetésben e célra az eddiginél nagyobb összeget fognak felvenni, illetve a szeszélyes Maros hajói közé dobálni. Mert azt a szeszélyes folyót lehetne szabályozni, de nem csipri-csupri tételekkel, hanem egyszerre a megfelelő összeggel. Addig azonban amíg csak részletekben akarják e nagy művet végrehajtani igazán csak beledobálják a drága pénzt a vízbe.

Vasuti gyűlés Makón. A hódmezővásárhely — nagyszentmiklósi vasúttársaság igazgatósága ma délelőtti igazgatósági ülést tartott Makón a megyeháza kis termében. A gyűlésen több igazgatósági ügyet tárgyaltak le. A gyűlésen résztvevő Návay Lajos dr. is.

Baleset munkaközben. Sulyos baleset érte ma munkaközben Bogdán Tódor kerékgyártó inast. Munkaközben a furógép elkapta az ingét s a fogaskerek belerántotta a fogak közé balkarját s több helyütt összezúzta. A sulyosan sérült inast ápolás végett a kórházba szállították.

Nagy tűz Mezőkovácsházán. Oriási tűzvész pusztított az éjjel Mezőkovácsháza községben. Eddig ismeretlen okból kigyuladt s leégett Katz Izidor kereskedő üzlete. A tűz gyorsan terjedt s rövid idő alatt lángban állott az egész ház. A tűzoltóság ugyan elég gyorsan kivonult, de megmenteni mit sem lehetett. A ház s a benne levő üzlet felhalmozott árucikkkel együtt porig hamvadt. A kár 7000 korona, mely azonban biztosítás révén megtérül.

— Ne mász a toronyra nem esel le róla. Biri Imre bádigos mester ügyes ember. A tornyokra oly ügyesen felmászik, mint a létrára a macska. Ezt a dicsőséget megirigyelte inasa Nedelkov Szerdia s utánozni próbálta mesterét, ámde pórul járt, mert alig ért az állványokon mintegy 4 méternyi magasra, valamiben megbotlott s lezuhant. A póruljárt inas összezsuzta kezét-lábát s körülbelül 5-6 hetet vesz igénybe míg felgyógyul. A súlyosan sérült bádigos inast a kórházban ápolják.

— A József kir. Herceg Szanatórium Egyesület makói fiókja e hó 17-én, szombaton 5 órakor tartja alakuló gyűlését a vármegyeház nagytermében, melyre a központból Pethő Attila titkár fog leérkezni. Mindazokat, akik a taggyűjtő iveket szívesek voltak aláírni — és azokat is, akikhez a taggyűjtő iv eddig ugyan nem jutott el, de érdeklődnek e nemes emberbaráti ügy iránt és hajlandók az egyesületbe belépni — tiszteltetve az uton hívja meg az elnökség: Hervay Istvánné és Kayser Lajos.

— Gonosz inasgyerek. Bence Mihály 10 éves iskolás gyerek Salai István épülőfényben levő házában az állványokon játszott. Arra ment Sopsics Rudolf cipész inas s lelékte az állványról. A kis fiu oly szerencsétlenül bukkott le, hogy a jobb karja menten eltört. A gonosz inast feljelentették s valószínű, hogy a javítóintézetbe fogják internálni.

— Pályázat ipari munkásjutalmakra. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara pályázatot hirdet a kereskedelemügyi m. kir. miniszter által a kamara kerülete számára létesített öt, egyenként száz koronát tevő állami jutalomra. A jutalomban részesülhetnek az oly ipari, illetve gyári üzemből, iparszerű munkában alkalmazottak, kik a következő minősítéssel bírnak: 1. magyar állampolgárság, 2. tényleges ipari munkában való állandó alkalmaztatás; művezető, pallérok stb. csakis kivételes, rendkívüli méltánylást érdemlő esetekben jöhetnek figyelembe. Gyári és irodai szolgák jutalomban nem részesülhetnek, 3. legalább 15 évi megszakítás nélküli működés a munka körében, a rendes munkabérről vagy munkakereset évi összege a bejelentés évében 2000 koronát meg nem haladhat. Mindezen feltételek teljesítése hiteles okiratokkal, esetleg munkakönyvvel, vagy annak hiteles másolatával bizonyítandók. Az e célra kiállított bizonyítványok, illetve másolatok bélyegmentesek. A kerületbeli iparosok (gyárosok, műiparosok) ennél fogva feltételeknek, hogy amennyiben oly munkásaik vannak akik a fentiek szerint a szóban forgó jutalom odaítélésére ajánlhatók, ezek megjutalmazására nézve az aradi Kereskedelmi és Iparkamarához legkésőbb 1913. június 15-ig javaslatot tegyenek. A bejelentést csakis munkaadó teheti, minél fogva közvetlenül ennek mellőzésével benyújtott kérvények nem vétetnek tárgyalás alá. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara elnöksége.

— Anyakönyvi hírek. Házasságot kötött. Gera Sándor Nagy Gy. Rozáliával. Elhalt. Köblös János 24 éves korában.

— Legfinomabb, elszakíthatatlan, francia „Mimi“ férfi gummi-óvszer

1 tucztat 2 korona 50 fillér, 2 tucztat 4 korona 50 fillér, 3 tucztat 6 korona. Porto 30 fillér.

„Hez“, Budapest, VIII. Losonczy utca 13. Diszkrét szétküldés.

— Ujjé a ligetbe nagyszerű! E helyen megnyílt Makón a legmodernebbül berendezett nyári mulatóhely Érdeky József Barcsay-utcai házában a célra berendezett tágas udvarán, naponként friss csapolású sör, homoki és hegyi horok. Mindennap elsőrendű cigányzenekar játszik, minden pénteken halestély. Házhoz hordva jégbehűtött szalon sör 1 üveg 36 fillér. Kifűnő betonirozott tekepályám a mélyen tisztelt vendégeim rendelkezésére áll.

Igy irtak Makón . . .

Frici barátom stílusa.

Ledüböngött a szivekről a glecseres ridegségnek alpesi váza, cirpelő koloraturával sóhajta zudult rá a Föhn szüzi, recés szárnyain izgatón csatogtatva a lukullusi tüzből égő beneficenciális emberi vonást: a jótékony-ságot. Finoman remegő, boldogságos nyöszörgéssel nyitak meg a sziveknek nevezet: húscafatok Péterörzött titok-kapui, bekujtogattak az enyhégtől megihletődött jószágok, szépségek, istennők és a homály, . . . a kód, . . . a homályos kód, . . . a kódos homály . . .

Nyilamlottak a szívek, szálltak a jószág-ívek könnyű nyolcasokban Ti felétek fanatikus koldulástól magacatolt buzgó, parfümraktáros, divatárunkonfekiós modern lányok.

Morganatikus házasságot kötött a napsugár napernyőitök kolorikus zürzavarával, sistergően elbájoló nyoszolyát vetettek maguknak a jótékonykodás fehér, vaksüktéma leplére. Mily csodafinom bájban harmonizált a harakiris fájdalom penetrans pillétein nyugvó remegés a kerevetszerűen elnyúló filozófikus nyugalom között — bánatos kuruzslásával.

Felzudultak a nyomor-dohok recitativ zongái, megrepszették a büszke, nérii kegyetlenségek dobhártyáját, ösneogén érzelmek felkaptak millió lökőrejtő löktálosaikra, kaotikus mennydörgés fészkelt a fűszálakban is, futurista-skálát himbálództak a szerlefoszító bikanyalakon, ordítva hőkölt az akácfá, nyirkogott a skarlát, leszállt a kérges düh, virágot szült a fűzfásip, Psylander lett a skorpió és — megbukott egy negyedik elemista, mert nem tudott írni.

Ez a megbocsátás ünnepe.

N. N.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Pénteken, május 16-án páros bérletben itt harmadszor *Cigányprimás*, operett.

Szombaton, május 17-én páratlan bérletben itt először *Egy éj Párisban* operett.

A cigányprimás harmadszor. Lehár Ferenc sláger operettjét, mely a makói publikumot is elragadta pénteken este harmadszor adják elő ezuttal páros bérletben ugyanabban a kifűnő szereposztásban, mint az előző előadásokon. A cigányprimás harmadik előadása iránt már most olyan nagymérvű érdeklődés mutatkozik, hogy

ajánlatos a jegyeket előre megváltani a színházi pénztárnál.

Egy éj Párisban. Eysler Ödön kiváló operettjét, mely már az összes európai színházokat bejárta, szombaton mutatja be a társulat. A darab, melynek maga a kiállítás is látványosság számban megy, igen mulatózó szövege és bájos zenéje operett. A főbb női szerepeket Peterdy Etus, Molnár Janka, Nádasyné és Falk Erzsébet játsszák. A férfiak közül Káldornak, Fonyóknak és Nagy Dezsőnek van kifűnő szerepe.

Sarkantyú.

Kiváló magyar színművet láttunk ma este a színházban. Az életből elesett s a katonatisztból szerény hivatalnokká vedlett ember, minden nyomoruságát esetelék Gábor Andor és Liptai Imre három felvonáson keresztül. A kifűnő előadást sajnós, kevesen nézték végig, pedig igazán megérdemelte volna a nagyszerű előadás, hogy vonzza a közönséget. A szereplők valamennyien pompásan megállták helyüket. Nagy sikere volt Thurócnak, ennek a nagytehetségű kiváló művésznek, aki a főszerepet Rácz főhadnagyot alakította. A második felvonás utolsó jelenetében valósággal elragadta a közönséget, játéka csupa erő, szín, lendület. Mai nagy sikerét meg kell azonban osztania Verő Jankával, ki ma este igazán elsőrendű játékkal nagy hatást ért el. Rég működött már a makói színházban ily kiváló drámai erő, mint Verő Janka, aki minden fellépésével újabb s újabb fényes jeleit adja kiváló tehetségének. Kifűnő volt Remete Géza, kit az elsőrangú rendezésért külön dicséret is illet. Fenyő Aladár és Farkas Béla is nagyon jól töltötték be szerepüket.

A politika hírei.

A közös minisztertanács titkaiból.

Arról a közös miniszteri tanácskozásról, melyet tegnap tartottak meg, olyan hírek szivárogtak ki, melyek a helyzetet még mindig komolyan tüntetik föl, de nem válságosnak.

Berchtold gróf előterjesztései, melyek ennek a közös miniszteri tanácskozásnak természetesen legfőbb tárgyul szolgáltak, az összes jelenlétben azt a benyomást keltették, hogy a monarchiának még mindig van több elintézetlen ügye. A tartalékosok visszahívását föltétlenül kívánatosnak ítélik, mert hisz külügyi vezetőségünk számol azokkal a nagy áldozatokkal, melyeket a monarchia népessége hoz, mikor katonai kö-

telezettségei elvonják rendes tevékenysége köréből.

A Balkánon teremtődött új helyzet nem egy oldalról ellenséges hangulatot váltott ki a monarchia ellen. Ezeket az áramlatokat nem szabad uralomra juttatni engedni.

Berchtold gróf hosszabb expozéban, melyet tegnap a közös minisztertanács tárgyalt, mindezeket a dolgokat plausibilisakké tette és előterjesztéseivel az összes jelenlét volt hozzájárultak. Természetesen nem vonatkoztak ezek újabb hadműveletekre, mert hiszen ilyenekre szükség nincs. De minden esetre azt célozzák, hogy a helyzet az egész vonalon végleg rendeződjék és a monarchia óhajtottá, hogy a rend végre helyreálljon.

— Modern Könyvtár: Bacsnányi költeményei. Alig adhatott volna ki a Modern Könyvtár aktuálisabb és értéke- sebb verskötetet Bacsnányi költeményeinél. A száz évnél régebbi költemények ma sem avultak el, sőt annyira frissek, témáik ma is annyira modernek, hogy olvasásuk közben úgy tetszik nekünk, mintha egy új költő szólna hozzánk a mi érzéseinkről és vágyainkról. Bacsnányi születésének most van a százötvenéves fordulója a Modern Könyvtár-t egyrészt a nagy költő iránti kegyelet indította válogatott költeményeinek a kiadására. A jubilaris évforduló kedvező alalmat nyújtott azonban a Modern Könyvtárnak arra is, hogy megismertesse a közönséggel a XVIII. század végének egyik magyar lángelméjét, legnagyobb költőjét, akinek költészete éppen a tárgya miatt ma még aktuálisabb. Most a népjogok, a népszabadság tágabb kiterjesztésének a korát éljük és a tömegekben élő ez a hatalmas vágy mind hangsúlyosabban nyilatkozik meg korunk lirájában is. Érdekes egybevetni a mai időket a Bacsnányi korával, a mai lírával az övével. Bacsnányi a francia forradalom kitörésével egyidejűleg hirdette nálunk a költő messzire hallatszó hangját a szabadság eszméit oly hévvel és erővel, hogy a szabadságnak nálánál tüzeesebb, magávalragadóbb hangudaloka francia földön sem volt. Bacsnányi olvasása ma is pezsgésbe hozza a vérünket, megfeszíti az izmainkat és önkénytelenül Petőfivel társítjuk őt képzeletünkben. A könyvet Váry Rezső rendezte sajtó alá a legkörülményesebb gondossággal. A költemények hatását még közvetlenebbé tegye, modern helyesírásba tette át őket, de a költő nyelvi sajátosságait érintetlenül hagyta. Váry Rezső a gyűjtemény elé hangulatos tanulmányt is írt a költőről és koráról, alapos irodalmi tájékozottsággal és a költő iránti lelkes szeretettel. A költő regegyes életrajza és korának viharos története magában véve is izgatón érdekes olvasmány. Az érdekes és iskolai használatra is igen alkalmas kötetnek, amely a Gümöri Jenő szerkesztésében megjelenő Modern Könyvtár „Magyar Költők” sorozatának tizenkettedik száma, csak 40 fillér az ára. Az Athenaeum kiadása.

Makulatúra csomagolópapír

különként a „Makói Független Ujság”-nál. kapható

Legújabb divatu, tiszta gyapjúszövetekből készült elegáns ::

ERDŐS PÁL ÉS TÁRSA

Gyermekruhákban különleges nagy választék. Különböző munkásruhák, munkásköpeyek. Figyelmes kiszolgálás. Olcsó szabott árak.

férfi- és fiu öltönyök és tavaszi double felöltők óriási választékban nagy ruhaáruházában Makón, Fő-tér, az iparbank palotájában. :: :: :: ::

Regény.

Egy világváros rejtelmei.

(92)

19. fejezet.

Nóra menekülése.

Ez a távirat volt az első napsugár a Pétsyék életében azóta, hogy a kis Márta eltűnt.

Dénes és Boriska megölelték egymást és könyvtelt szemekkel rebegtek hálát a mindenható istennek.

— A legközelebbi vonattal megyek a leánykámért, rebegte Dénes örömmel. Oh, életem legboldogabb perce az lesz, mikor őt ismét keblemre zárhatom.

— Én pedig kimegyek a vonat-hoz, elibetek, csak jöjj rögtön, a legközelebbi vonattal.

— Csak addig leszek Orsován, míg a legközelebbi vonat indul, felelte Dénes. Azt a szerb családot pedig megjutalmazom, gazdagon megjutalmazom . . . Isten veled édes Boriskám, ez a szomorúság kemény lecke volt, hogy jövőre pillanatig se hagyj magára gyermekedet.

Pétsy Dénes derült arca és repeső szívével iudult utra.

Ugyanekkor a Gelérthegy odujában Szappanos előtt egy igazi rendőr állott.

— Megnyertem a ficzkót! mondta a főrajzoló.

— És igaz hűséggel szolgálja ön a mi ügyeinket? kérde Szappanos a rendőrtől.

— Igenis, hűséggel, becsülettel, felelt a rendőr.

— Gazemberek közt is van becsület, az ugynevezett „tolvajbecsület”, folytatta Szappanos. Tőlünk gazdagságot és biztos jövődöt várhat, ha parancsainkat teljesíti. A főrajzoló ur mit adott önnek?

— Két ezer forintot.

— Nos, ez fejedelmi előleg.

— Azért is vagyok itt.

— Esküdjék meg, hogy hűséges és titoktartó leszen.

— Esküszöm.

— Árulás esetén kegyetlen halállal pusztítjuk el.

— Kínózzanak és öljenek meg, ha elárulom a bandát.

— Mi cél hozza közibénk?

— A pénz. Szegény ördög vagyok, családom nyomorog, a sorsomat akarom megkönnyíteni.

Folyt. köv.

CSILLAG DROGÉRIA MAKÓ,

Főter, Kasznárlak. Gyógyáru raktár.

■ Illatszerek, kötszerek, gummiáru raktára. Nyári idénycikkek: ■

Fertőtlenítő szerek:

Carbolsav, Creolin, Chlormész, Lysoform, Formalin, Carbolmész

Molyirtó szerek:

Naftalin, Naftalin golyó, Patsuli, fű, Molypor, Kámför.

Féregirtó szerek:

Fulgurin rovarirtópor 12 és 20 fillér szórózacskókban, Dalmát rovarpor, Zacherlin, Tirgram, Zöld por (svábbogár ellen.)

Legfinomabb étolaj. Tátrai málnaszörp. Salicylsav. Izzadás elleni szerek, Formalin krém, Nadus, Radout, Indiana hintőporok, Pipere Borax, Kölni víz, Papir powder, Csillag krém nap-pali használatra 1 kor., Boran szeplő elleni szer 1 tubus 1'20 kor.

Légyszívók:

Halló, Flip-Flap Fleysac teker-csekben, Tik-Tak tolszelencében, Légy-forgács.

Mosóporok:

Persil Minka Phönix, Neubozon, Washall, Panamaháncs.

STROBIN

szalmakalaptisztítószert, Szalmakalaplak.

Nincs többé gyomorfájás!

A szabadalmazott

Kakukfűkeserű

házi szer, alig párszori használat után teljesen megszüntet mindenféle — még régi gyomorbajt is. Erősít, élét. A mámoros állapotot is megszünteti. Kellemes íze miatt, még a nők, sőt a gyermekek is szívesen veszik be. Számtalan hálairatbizonyítja jóságát! Kapható Makón

Sándor Zsigmond

Szegedi utcai gyógytárában.

Ára: kis üveg 80 fill, nagy üveg 2 korona.

Vigyázzunk a védjegyre, mely a kupakon és dugón áll.

Hirdetmény.

A református egyház gondnoksága részéről közzhírré tételük, hogy az 6- és új temetőben termelt fű folyó hó 18 án délután 2 órakor az ó-temetőben, fél 4 órakor pedig az újtemetőben árverés útján a leg-többet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fog adtatni, — melyre a venni szándékozók a nevezett hely-re és időben meghivatnak.

Makó, 1913. május hó 13.

Gondnokság.

„MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG“

Csanádmegye legelterjedtebb politikai napilapja, könyvnyomdai müintézet, ujságkiadó vállalat

Telefon-szám 124. ≡ MAKÓ, DESSEWFFY-TÉR 7. ≡ Telefon-szám 124.

MINDENMÉÜ KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT

ugymint: ügyvédi, közigazgatási és kereskedelmi nyomtatványokat, irodalmi műveket, folyóiratokat, körlevelet, levélpapírt, számlát, levelezőlapot, névjegyet, lakodalmi és báli meghívót, szóró czédulát, falragaszt stb.

:--: igen csinos kivitelben, a legolcsobb árak mellett készít. :--:

Magyar gyártmányú papiros=raktár.

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG
POLITIKAI NAPILAP

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett müintézetében Makón.

É R T E S I T É S.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy az eddig raktáron tartott elsőrendű kőbányai király és barát malátasörön kívül, újabban bevezettem a kőbányai világhírű

SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT,
amely kitűnő minősége folytán számos tanárok és orvosok által ajánlva van gyógycélokra is.

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CZÉG

Kőbányai Polgári Serfőzde Részvény-Társaság főraktárosa.

Hirdetmény.

A GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE
szegedi vezérfelügyelősége közhírré teszi, hogy
makói főképviseletét

ifju Kőkényessy Gézára ruházta át. (Lakás Szent István-tér)

UJ ÓRÁS ÜZLET MEGNYITÁS.

Van szerencsém Makó város és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy közvetlen a színház mellett

órás üzletet nyitottam.

Ezzel kapcsolatosan a legtökéletesebben felszerelt JAVÍTÓ MŰHELYT rendeztem be, ahol minden e szakmába vágó munkát elfogadok és azokat jóállás mellett lelkiismeretesen és jutányosan eszközölöm.

Mindenemű új órákat pontosan kiszabályozva jótállás mellett olcsón árusítok.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel
BUGYI JÓZSEF órás.

É R T E S I T É S ! Saját termésű fehér és siller xx xx xx xx xx

HOMOKI BORT,

ugyszintén saját főzésű

TÖRKÖLY és **SZILVA** pálinkát, édes italokat és erős **RUMOT** teához literenként kimérve, házhoz szállítva olcsóért árusítom. **BARANYAI JÁNOS,**
Szegedi-utca.

Parfumerie „HEZ“ illatszertár.

Háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára
Nagyban és kicsinyben. Budapest, VIII. Losonczy-utca 13.

Reklámunk óriási eredménye.

Ujabb reklamációra ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembeszökőbb előnyöket biztosítunk.

Ujabb előnyajánlatunk :

1 csoport 2 korona 50 fillér (19 darab)

- 1 darab üvegtégely francia arc- és kézfinomító,
- 1 drb. francia szappan (bármely illatban),
- 1 üveg francia parfüm (bármely illatban),
- 1 üveg francia brillantin (bármely illatban),
- 1 könyv (60 lap) angol ponderpapír,
- 1 csomag dr. Heider-féle fogpor,
- 1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel),
- 1 csomag amerikai Shampoo hajmosópor,
- 1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz,
- 10 drb. szekrény és ruhaillatosító (francia Sachet-lap),

összesen 19 darab 2 korona 50 fillért,

Szállítások naponta eszközöltnék. Szétküldés: biztos postakézbesítés érdekében, vagy utánvét mellett, minek költsége 84 fillér vagy a pénz előleges beküldése ellenében, amely esetben a 2 korona 50 fillérről vételárhoz 72 fillér csatolandó. Csomagolási költséget nem számítunk.

Tizenhat oldalas illatszertár és háztartási értesítőnket kívánságra ingyenes bérmentve küldjük.

Szép elsőrendű zöld here-széna

és tehénnek való széna kisebb és nagyobb mennyiségben kapható
Iritz Sámuel özv. cégnél.

TAVASZI ÚJDONSÁGOK MEGÉRKEZTEK!

A LEGDIVATOSABB

hosszu és rövid női felöltők (Raglánok) a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig

óriási választékban !!

Mint üzletünk különlegességét ajánljuk nagy raktárunkat tavaszi kosztümökben, nemkülönbön pongyolák, külön blousok és aljakban fel-
!!!! szoknyákban !!!!

A legszebb tavaszi és nyári női kalap újdonságok
Nagy választéku női fehérenemű raktár.
Gyászkalapok, bluzok, pongyolák, kosztümök, aljak állandóan nagy választékban.

Pártos E. és Társa

nagy női felöltők áruházában Makón, Fő tér
Otthon-kávéház mellett.

JÓ ÉS OLCSÓ BOR

kisebb és nagyobb mértékben

KEDVEZŐ ÁRBAN

!! IRITZ SÁMUEL özv. cégnél kapható !!